

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-281/22

G. K. a další

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Oberlandesgericht Wien)

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 21. prosince 2023

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Úřad evropského veřejného žalobce – Nařízení (EU) 2017/1939 – Článek 31 – Přeshraniční vyšetřování – Soudní povolení – Rozsah přezkumu – Článek 32 – Výkon přidělených opatření“

Justiční spolupráce v trestních věcech – Úřad evropského veřejného žalobce – Nařízení 2017/1939 – Vyšetřovací úkony a jiná opatření – Přeshraniční vyšetřování – Přidělený vyšetřovací úkon vyžadující soudní povolení v souladu s právními předpisy členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce – Rozsah soudního přezkumu – Hlediska související s provedením opatření – Přezkum v členském státě pomocného evropského pověřeného žalobce – Hlediska související s odůvodněním a přijetím opatření – Závažný zásah do základních práv dotčené osoby – Přezkum v členském státě evropského pověřeného státního zástupce, který případ projednává

(Listina základních práv Evropské unie; nařízení Rady 2017/1939, body 12, 14, 20, 60 odůvodnění a články 31 a 32)

(viz body 53–55, 64, 65, 67–73, 75, 78 a výrok)

Shrnutí

Úřad evropského veřejného žalobce vede prostřednictvím evropského pověřeného žalobce v Německu předběžné vyšetřování týkající se G. K., S. L. a B. O. D. GmbH podezřelým z toho, že podali nepravdivá celní prohlášení a způsobili tím škodu finančním zájmům Unie ve výši přibližně 1 295 000 eur.

V rámci vyšetřování, které probíhá v Německu, považoval Úřad evropského veřejného žalobce za nutné shromáždit důkazy v jiných členských státech, včetně Rakouska. Za tímto účelem přidělil německý evropský pověřený žalobce, který případ projednává¹, opatření spočívající v prohlídce a zajištění majetku nacházejícího se v Rakousku a patřícímu obviněným osobám rakouskému pomocnému evropskému pověřenému žalobci. Dne 9. listopadu 2021 nařídil posledně uvedený prohlídky a zajištění majetku jak v obchodních prostorách B. O. D. a její mateřské společnosti, tak

¹ – Podle článku 31 nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. 2017, L 283, s. 1, dále jen „nařízení 2017/1939“).

i v soukromých obydlích G. K. a S. L., které se všechny nacházejí v Rakousku. Rovněž požádal příslušné rakouské soudy o povolení těchto úkonů². Nařízená opatření byla provedena poté, co byla tato povolení získána.

Dne 1. prosince 2021 podali G. K., B. O. D. a S. L. proti rozhodnutím rakouských soudů, kterými byla povolena dotčená opatření, žaloby k Oberlandesgericht Wien (vrchní zemský soud ve Vídni, Rakousko), který je předkládajícím soudem. Zpochybnili zejména odůvodnění vyšetřovacích úkonů, které byly vůči nim nařízeny.

Předkládající soud se táže, zda v případě, že přidělený vyšetřovací úkon vyžaduje získání soudního povolení v členském státě pomocného evropského pověřeného žalobce, musí být tento úkon posuzován soudem tohoto členského státu z hlediska všech formálních a hmotněprávních pravidel stanovených tímto členským státem.

Velký senát Soudního dvora ve svém rozsudku upřesňuje rozsah přezkumu, který mohou vykonávat soudy, jimž byla předložena žádost pomocného evropského pověřeného žalobce o povolení přiděleného vyšetřovacího úkonu.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve uvádí, že čl. 31 odst. 3 první pododstavec nařízení 2017/1939 sice stanoví, že soudní povolení musí být získáno v souladu s právem členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce, pokud se pro daný úkon podle práva tohoto členského státu takové povolení požaduje, avšak články 31 a 32 tohoto nařízení neupřesňují rozsah přezkumu, který může provést příslušný soud. Ze znění obou těchto článků³ však vyplývá, že přijetí přiděleného vyšetřovacího úkonu, jakož i jeho odůvodnění se řídí právem členského státu evropského pověřeného žalobce, který případ projednává, zatímco provedení takového úkonu se řídí právem členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce. Rozlišování zavedené těmito články mezi odůvodněním a přijetím přiděleného vyšetřovacího úkonu na jedné straně a jeho provedením na straně druhé odráží logiku, z níž vychází systém justiční spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy, který je založen na zásadách vzájemné důvěry a vzájemného uznávání. V rámci justiční spolupráce založené na těchto zásadách nemá přítom vykonávající orgán přezkoumávat, zda vydávající orgán dodržel podmínky pro vydání soudního rozhodnutí, které má vykonat.

Soudní dvůr dále připomíná, že cílem nařízení 2017/1939 je prostřednictvím zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce účinněji bojovat proti trestným činům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie⁴. Z toho vyplývá, že unijní normotvůrce zamýšlel stanovením postupů uvedených v tomto nařízení zavést mechanismus zajišťující takovou míru účinnosti přeshraničních vyšetřování vedených Úřadem evropského veřejného žalobce, která bude přinejmenším stejně tak vysoká jako míra účinnosti vyplývající z použití postupů stanovených v rámci systému justiční spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy založeného na zásadách vzájemné důvěry a vzájemného uznávání. Kdyby vydání soudního povolení podle čl. 31 odst. 3 prvního pododstavce uvedeného nařízení mohlo být podmíněno tím, že příslušný orgán členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce posoudí hlediska související

² – Článek 31 odst. 3 první pododstavec nařízení 2017/1939 stanoví, že pokud se podle práva členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce požaduje pro daný úkon soudní povolení, musí tento pomocný evropský pověřený žalobce takové povolení obdržet v souladu s právem daného členského státu.

³ – Konkrétně ze znění čl. 31 odst. 1 a 2 a článku 32 nařízení (EU) 2017/1939.

⁴ – Viz body 12, 14, 20 a 60 odůvodnění nařízení 2017/1939.

s odůvodněním a přijetím dotčeného přiděleného vyšetřovacího úkonu, vedlo by to v praxi k méně účinnému systému, než je systém zavedený těmito právními nástroji, a ohrozilo by to tak cíl sledovaný tímto nařízením. Zaprvé by totiž příslušný orgán členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce musel zejména důkladně přezkoumat celý spis ve věci, který by mu musel být předán a případně přeložen. Zadruhé by musel za účelem provedení svého přezkumu použít právo členského státu evropského pověřeného žalobce, který případ projednává, ačkoli nelze mít za to, že má k tomu nejlepší předpoklady.

Soudní dvůr konstatuje, že nařízení 2017/1939 rozlišuje pro účely spolupráce mezi evropskými pověřenými žalobci v rámci přeshraničních vyšetřování Úřadu evropského veřejného žalobce mezi pravomocí týkající se odůvodnění a přijetí přiděleného opatření, jež přísluší evropskému pověřenému žalobci, který případ projednává, a pravomocí ohledně provedení tohoto opatření, která přísluší pomocnému evropskému pověřenému žalobci. V souladu s tímto rozdělením pravomocí se přezkum související se soudním povolením, které by bylo požadováno podle práva členského státu pomocného evropského pověřeného žalobce, může týkat pouze hledisek týkajících se provedení tohoto opatření s výjimkou hledisek týkajících se odůvodnění a přijetí uvedeného opatření.

Pokud jde o hlediska související s odůvodněním a přijetím přiděleného opatření, Soudní dvůr zdůrazňuje, že by však tato hlediska měla být v případě závažného zásahu do práv dotčené osoby zaručených Listinou základních práv Evropské unie předmětem předchozího soudního přezkumu v členském státě evropského pověřeného žalobce, který případ projednává. Podle čl. 31 odst. 2 nařízení 2017/1939 musí totiž členský stát evropského pověřeného žalobce, který případ projednává, upravit předchozí soudní přezkum podmínek týkajících se odůvodnění a přijetí přiděleného vyšetřovacího úkonu a zohlednit při tom požadavky vyplývající z Listiny základních práv. V případě, že se jedná o takové vyšetřovací úkony, jako jsou prohlídky soukromého obydlí, zajišťovací opatření týkající se osobního majetku nebo zmrazení majetku, musí tento členský stát ve vnitrostátním právu stanovit přiměřené a dostatečné záruky, jako je předchozí soudní přezkum, za účelem zajištění legality a nezbytnosti takových opatření.